

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienții accesorii executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva deciziei din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a admis cererea de apel declarată de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău și s-a modificat hotărârea 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2rac-118/24

Nr. PIGD 2-22187213-01-2rac-27062024)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Invocarea declarativă a art. 432 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă nu constituie temei pentru admisibilitatea recursului.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Silivestru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Cotorobai, V. Mihaila)

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 decembrie 2022, Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”, mun. Chișinău, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu și Consiliul mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, prin decizia din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău (nr. dosarului 3a-2199/16), s-a admis apelul declarat de Andrian Moroi în interesele Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău, s-a casat hotărârea din 24 septembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău. S-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău împotriva Consiliului municipal Chișinău; s-a obligat Consiliul municipal Chișinău de a emite o decizie prin care să atribuie în proprietate Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău cu titlu gratuit terenul aferent imobilului construcție de cult nr. cadastral XXXXXX în hotarele existente cu suprafața de 0.817 ha nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. Chișinău, str. X. XXXX nr. XX/X; s-a încasat din contul Consiliului mun. Chișinău în beneficiul Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău, cheltuielile de judecată în mărime de 2000,00 de lei.

3. A menționat că la 13 septembrie 2017, în calitate de avocat, având împuternicirile de rigoare, a depus la executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cerere prin care a solicitat primirea spre executare a documentului executoriu nr. 3a-2199/16, emis de către Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017.

4. A declarat că prin încheierea nr. 056-834/2017 din 13 septembrie 2017 s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu sus menționat, s-a acordat debitorului Consiliul mun. Chișinău termen de 15 zile pentru executarea documentului executoriu nominalizat.

5. Drept urmare, a solicitat constatarea violării dreptului reclamantului garantat de art. 6 CEDO, la executarea în termen rezonabil a deciziei din 16

februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău (nr. dosarului 3a-2199/16), prin neexecutarea pentru perioada 13 septembrie 2017 - până la pronunțarea dispozitivului hotărârii de judecată, deoarece până la momentul adresării cu prezenta acțiune în instanța de judecată, Consiliul mun. Chișinău nu a executat hotărârea judecătorească și documentul executoriu în cauză.

6. A consemnat că prin cererea din 31 octombrie 2017, s-au adresat către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu solicitarea de a fi informat în scris despre acțiunile întreprinse, ce ține de executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de către Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017 și care este situația cu privire la acesta.

7. A invocat că prin scrisoarea nr. 056-834/2017 din 10 noiembrie 2017, executorul judecătoresc a comunicat că „la 13 septembrie 2017 a fost emisă încheierea nr. 056-834/2017 privind primirea și intentarea dosarului de executare și expediată în adresa Consiliului mun. Chișinău, fiind numită procedura de conciliere a părților pentru data de 29 septembrie 2017, actul prenotat a fost recepționat de către debitor la data de 22 septembrie 2017, însă la data numită pentru conciliere debitorul nu s-a prezentat, în acest sens fiind întocmit procesul-verbal cu nr. 056-834/2017 de conciliere a părților în procedura de executare. Astfel, reieșind din cele menționate supra, la data de 10 octombrie 2017 a fost emisă încheierea nr. 056-834/2017 privind declanșarea executării silite. Prin urmare, la 03 noiembrie 2017, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu a expediat în adresa Consiliului mun. Chișinău, somația nr. 056-834/2017 din 13 octombrie 2017, prin care a solicitat a fi informat despre măsurile întreprinse întru executarea documentului executoriu nominalizat supra, actul prenotat fiind recepționat de către debitor la data de 06 noiembrie 2017, însă un răspuns în acest sens nu a parvenit”.

8. A precizat că prin scrisoarea nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare din cadrul Primăriei mun. Chișinău, a comunicat că: „În vederea executării deciziei Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău nr. 3a-2199/16 din 16 februarie 2017 și Încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-782/17 din 19 iunie 2017, Direcția generală a perfectat proiectul de decizie „Cu privire la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile (transmiterea cu titlu gratuit a terenului din str. Nicolae Costin nr. 48/3 Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”)”, care se expediază dvs. pentru coordonare și avizare.” La scrisoare fiind anexat și proiectul de decizie.

9. A menționat că prin scrisoarea din 15 iunie 2018 (drept răspuns la scrisoarea nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018) reclamantul s-a expus pe marginea fiecărui punct din proiectul de decizie menționat anterior și a solicitat Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare: „1) să se

țină cont de cele invocate de noi pe marginea proiectului propus de d-tră; 2) ca proiectul dat, să fie modificat conform celor indicate de noi; 3) să fim informați în scris despre următorii pași privitor la executarea Deciziei Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1)”.

10. A indicat că prin scrisoarea nr. 01/1-08-1958 din 05 iulie 2018, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a comunicat că proiectul de decizie elaborat de către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare, normele și rigorile urbanistice instituite la nivel național și reglementate la nivel municipal în Regulamentul local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2018, inclusiv limita constructibilă ce desparte domeniul privat de domeniul public. Propunerile expuse în demersul din 18 iunie 2018 vor fi înaintate conform competenței Consiliului municipal Chișinău, pentru examinare de comun cu proiectul de decizie perfectat de către Direcția generală, concomitent cu prezentarea coordonărilor (avizelor sau garanțiilor) pentru servitutele instituite la sectoarele destinate rețelelor tehnico-edilitare.”

11. A specificat că prin cererea din 20 iunie 2018, s-a adresat către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu solicitarea de a fi informați în scris despre acțiunile întreprinse ce țin de executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017 și care este situația cu privire la acesta. Prin scrisoarea nr. 056-618r/2018 din 10 iulie 2018, executorul judecătoresc Andrei Gosic (asigurând funcționalitatea biroului executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu) a comunicat că „... la 29 iunie 2018, executorul judecătoresc Gosic Andrei asigurând funcționalitatea biroului executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu a expediat în adresa Consiliului mun. Chișinău somația cu nr. 056-618r/2018, la care a anexat copiile certificate ale documentelor necesare pentru perfectarea proiectului de decizie prin care se atribuie în proprietate CR Biserica ECR „Izvorul Vieții”, cu titlu gratuit terenul aferent imobilului construcție de cult cu nr. cadastral XXXX, situat în mun. Chișinău, str. X. XXXX nr.XX/X.”

12. A comunicat că prin scrisoarea nr. 01/1-08-1992 din 11 iulie 2018, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, i-a comunicat lui Andrei Gosic că „.....în vederea executării documentului executoriu nr.3a-2199/16 emis de Curtea de Apel Chișinău la 16 februarie 2017, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare în baza actelor prezentate și a soluției urbanistice a elaborat proiectul de decizie, care a fost înaintat prin scrisoarea nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018 Comunității Religioase Biserica Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”, pentru informare, coordonare și avizare cu serviciile specializate în deservirea rețelelor tehnico-edilitare. Obiecțiile asupra proiectului de decizie înaintate de către Comunitatea Religioasă Biserica Creștină Baptistă „Izvorul Vieții” vor fi

înaintate spre examinare Consiliului municipal Chișinău de comun cu materialele proiectului de decizie perfectat, concomitent cu prezentarea coordonărilor (avizelor sau garanțiilor) pentru servitutele instituite la sectoarele destinate rețelelor tehnico-edilitare.

13. A notat că la al 2-lea alineat din scrisoare, reprezentantul reclamantei a învederat că, reclamanta la 15 iunie 2018 a prezentat tot ce i s-a cerut referitor la coordonarea și avizarea proiectului de decizie al Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare „Cu privire la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile (transmiterea cu titlu gratuit a terenului din str. Nicolae Costin nr.48/3 Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”). Astfel, prin acțiunile Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare, prin care la 20 februarie 2019 (deși încă la 15 iunie 2018 a recepționat de la reclamant tot ce i s-a cerut pentru executarea hotărârii judecătorești irevocabile), încă mai așteaptă de la reclamant expedierea de către ultimul a proiectului deciziei sus-menționat, încă o dată se încearcă tergiversarea executării hotărârii judecătorești irevocabile.

14. A consemnat că prin scrisoarea nr. 01/1-08-467 din 20 februarie 2019, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, i-a comunicat executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu „La somația dvs. nr. 056-595r/2019 din 11 februarie 2019, înregistrată în cancelaria Primăriei municipiului Chișinău la 15 februarie 2019, vă comunicăm că, în vederea executării documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de Curtea de Apel Chișinău la 16 februarie 2017, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare în baza actelor prezentate și a soluției urbanistice a elaborat proiectul de decizie, care a fost înaintat prin scrisoarea nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018 Comunității Religioase Biserica Creștină Baptistă „Izvorul Vieții” pentru informare, coordonare și avizare cu serviciile specializate în deservirea rețelelor tehnico-edilitare, fapt despre care a fost informat Biroul executorului judecătoresc Gosic Andrei prin scrisoarea nr. 01/1-08-467 din 20 februarie 2019. După prezentarea de către Comunitatea Religioasă Biserica Creștină Baptistă „Izvorul Vieții” a proiectului deciziei sus-menționat, avizat și coordonat în modul stabilit, actele respective vor fi înaintate spre examinare și avizare serviciilor abilitate ale Primăriei municipiului Chișinău și ulterior la una din ședințele Consiliului municipal Chișinău”.

15. A susținut că prin scrisoarea din 04 februarie 2020, s-a adresat către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, și a solicitat: 1) să se țină cont de cele invocate de noi pe marginea proiectului propus de dstră; 2) ca proiectul dat, să fie modificat conform celor indicate de noi prin scrisoarea nr. 15 iunie 2018 (ca și răspuns la scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018); 3) ca să se purceadă la executarea Deciziei Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului

3a-2199/1); 4) să fie informați în scris despre următorii pași privitor la executarea Deciziei Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1).

16. A menționat că la scrisoarea în cauză s-a anexat: 1) copia scrisorii Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-467 din 20 februarie 2019; 2) copia scrisorii din 30 septembrie 2019 adresată către „Termoelectrica” S.A.; 3) copia scrisorii nr. 79/933dt din 24 octombrie 2019 din partea S.A. „Termoelectrica”. Prin scrisoarea nr. 01/1-08-326 din 12 februarie 2020 (răspuns la cererea înregistrată la 05 februarie 2020, cu nr. de intrare 917), Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, a comunicat că: „pentru examinarea celor expuse urmează să prezentați proiectul de decizie cu avizele și coordonările solicitate, inclusiv și răspunsul S.A. „Termoelectrica” din 30 septembrie 2019 la care faceți referire.”.

17. A comunicat că prin cererea nr. 01 din 03 iulie 2020, s-a adresat către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, și a solicitat aceleași solicitări incluse în scrisoarea din 04 februarie 2020. La scrisoarea în cauză s-a anexat: 1) copia scrisorii nr. 79/933dt din 24 octombrie 2019 din partea „Termoelectrica” S.A.; 2) copia scrisorii nr. 79/263dt din 23 iunie 2020 din partea „Termoelectrica” S.A.; 3) copia procurii nr. 01 din 19 iunie 2020. Prin scrisoarea nr. 01/1-08-2047 din 04 septembrie 2020 (răspuns la cererea înregistrată la 21 iulie 2020, cu nr. de intrare 4541), Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, a comunicat că: „În contextul solicitării dvs., vă informăm că, pentru examinarea chestiunilor abordate este necesar să prezentați la ghișeul nr. 1 al Centrului de informare și documentare a cetățenilor (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 83, intrarea din str. Vlaicu Pîrcălab), proiectul de decizie cu avizele și coordonările solicitate, inclusiv și răspunsul S.A. „Termoelectrica” din 30 septembrie 2019. ”.

18. A relevat că prin scrisoarea nr. 03 din 08 octombrie 2020, s-a adresat către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, și a solicitat aceleași solicitări incluse în scrisoarea din 04 februarie 2020, și anume: 1) să se țină cont de cele invocate de noi pe marginea proiectului propus de dstră; 2) ca proiectul dat, să fie modificat conform celor indicate de noi prin scrisoarea nr. 15 iunie 2018 (ca și răspuns la scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018); 3) ca să se purceadă la executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1); 4) să fie informați în scris despre următorii pași privitor la executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1). La scrisoarea în cauză s-a anexat: 1) copia scrisorii nr. 79/933dt din 24 octombrie 2019 din partea „Termoelectrica” S.A.; 2) copia scrisorii nr. 79/263dt din 23 iunie 2020 din partea „Termoelectrica” S.A.; 3) copia procurii nr. 01 din 19 iunie 2020; 4) copia buletinului de identitate - Moroi Andrian.

19. A precizat că prin scrisoarea nr. 01/1-09-2700 din 06 noiembrie 2020 (răspuns la cererea înregistrată la 08 octombrie 2020, cu nr. de intrare 6237), Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, a comunicat că: „Este necesar să prezentați la ghișeul nr. 1 al Centrului de informare și documentare a cetățenilor (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 83, intrarea din str. Vlaicu Pârcălab), proiectul de decizie solicitat prin scrisoarea nr. 01/1-08-2047 din 04 septembrie 2020 (copia anexăm) și să specificați la concret propunerile de modificări în proiectul de decizie sus-menționat”. Prin cererea nr. 01 din 10 septembrie 2021, reclamantul s-a adresat către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, și a comunicat că: „După cum am indicat, prin scrisoarea din 15 iunie 2018 (ca și răspuns la scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018) ne-am expus pe marginea proiectului de decizie sus menționat. Astfel, noi concret am specificat propunerile de modificări în proiectul de decizie menționat. Prin acțiunile dstră se tergiversează executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1).”

20. A specificat că prin cererea dată s-a solicitat: 1) să se țină cont de cele invocate de noi pe marginea proiectului propus de dstră ca răspuns la scrisoarea nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018; 2) ca proiectul dat, să fie modificat conform celor indicate de noi prin scrisoarea din 15 iunie 2018 (ca și răspuns la scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018); 3) să ne explicați în ce mod urmează să prezinte proiectul de decizie cu avizele și coordonările solicitate de dstră; 4) să se porceadă la executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1); 5) să fim informați în scris la situația la zi a întrebării în cauză și să fim informați despre următorii pași care trebuie parcurși în vederea executării Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1); 6) ca răspunsul la prezenta cerere să fie expedit la adresa poștală CR Biserica ECB „Izvorul Vieții” mun. Chișinău, mun. XXXX, str. X. XXX, XX/X și la adresa electronică: avocat.XXX@gmail.com. La cerere s-a anexat: 1) copia scrisorii din 15 iunie 2018 (înregistrată sub nr. 5160 din 18 iunie 2018; 2) copia scrisorii nr. 79/933dt din 24 octombrie 2019 din partea „Termoelectrica” S.A.; 3) copia scrisorii nr. 79/263dt din 23 iunie 2020, „Termoelectrica” S.A.; 4) copia procurii nr. 01 din 30 iunie 2021 pe numele lui Moroi Andrian.

21. A indicat că prin cererea nr. 01 din 30 martie 2022 reclamantul s-a adresat către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, și a comunicat că: „Prin scrisoarea nr. 01/1-09-2700 din 06 noiembrie 2020, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, ne-a comunicat că: „Este necesar să prezentați prin intermediul ghișeului nr. 1 al Centrului de informare și documentare a cetățenilor (bd. Ștefan cel Mare, 83, intrarea din

str. Vlaicu Parcalab), proiectul de decizie solicitat prin scrisoarea nr. 01/1-08-2047 din 04 septembrie 2020 (copia anexam) și să specificați la concret propunerile de modificări în proiectul de decizie sus-menționat. Prin cererea dată s-a solicitat: 1) să se țină cont de cele invocate de noi pe marginea proiectului propus de dstră privind atribuirea către CR Biserica ECB „Izvorul Vieții” mun. Chișinău a terenului cu nr. cadastral 0100506.551; 2) ca proiectul dat, să fie modificat conform celor indicate de noi prin scrisoarea nr. 15.06.2018 (ca și răspuns la scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 01/1-08-1422 din 17 mai 2018); 3) ca să se purceadă la executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16.02.2017 (nr. dosarului 3a-2199/1); 4) să fim informați în scris despre următorii pași privitor la executarea Deciziei Colegiului civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a-2199/1) la adresa poștală: Moroi Andrian, satul Năvîrneț, rnul Fălești, CP-5939. La cererea nr. 01 din 30 martie 2022 nu a primit răspuns.

22. A remarcat că prin cererea nr. 02 din 05 aprilie 2022, s-au adresat către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu solicitarea de a fi informați în scris despre acțiunile întreprinse ce ține de executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de către Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017 și care este situația cu privire la aceasta; să întreprindă toate măsurile de rigoare întru executarea documentului executoriu în cauză; să comunice asupra cererii înaintate. Prin scrisoarea nr. 056-38r/2022 din 06 aprilie 2022, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu i-a comunicat reclamantului că, „...la 06 aprilie 2022, acesta a expediat în adresa Consiliului mun. Chișinău, Somația cu nr. 056-38r/2022 prin care a solicitat a fi informat despre măsurile întreprinse întru executarea documentului executoriu în cauză, iar despre răspunsul care urmează a fi acordat, va fi informat ulterior. ”

23. A notat că prin cererea nr. 03 din 16 mai 2022, s-au adresat către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu solicitarea ca: 1) să fim informați despre acțiunile întreprinse ce ține de executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de către Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017 și care este situația cu privire la aceasta; 2) să ne expediați actele recepționate pe parcursul lunilor aprilie-mai 2022, de la Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei mun. Chișinău referitor la executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16; 3) să ne comunicați în scris la adresa poștală: Moroi Andrian, satul Năvîrneț, rnul Fălești, CP-5939 și la adresa de email: avocat.XXX@gmail.com.

24. A menționat că prin scrisoarea nr. 07-116/1645 din 19 mai 2022, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu a fost informat de către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare că „... proiectul de decizie cu privire la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile (transmiterea cu titlu gratuit a terenului din str. XX X. XX, XX/X

Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”), a fost reperfectat, ținându-se cont de prevederile Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative. Proiectul sus menționat se află în stadiu de examinare în procedură administrativă. Despre rezultatele examinării veți fi informat suplimentar.”

25. A comunicat că prin cererea nr. 04 din 17 noiembrie 2022, s-au adresat din nou către executorul judecătoresc Analolie Bănărescu cu următoarele solicitări: 1) să fim informați despre acțiunile întreprinse ce țin de executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16 emis de către Curtea de Apel Chișinău la data de 16 februarie 2017 (pentru perioada iunie-noiembrie curent) și care este situația la zi cu privire la acesta (inclusiv dacă Consiliul mun. Chișinău a executat Decizia Curții de Apel în cauză); 2) să ne expediați actele recepționate pe parcursul lunilor iunie-noiembrie curent, de la Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei mun. Chișinău referitor la executarea documentului executoriu nr. 3a-2199/16; 3) să ne comunicați în scris la adresa poștală: Moroi Andrian, satul Năvîrneț, r-nul Fălești, CP-5939 și la adresa de email: avocat.moroi@gmail.com. Cererea a fost expediată de pe e-mailul avocal.moroi@gmail.com la e-mailul banarescu@gmail.com.

26. A reiterat că conduita consilierilor locali de a nu executa cerințele executorilor judecătorești, este una conștientă și intenționată. Având în vedere că fiecare membru al Consiliului local au fost aleși în calitate de consilieri, care potrivit prevederilor art. 1 al Legii privind administrația publică locală, reprezintă autoritate reprezentativă și deliberativă a unității administrativ - teritoriale, fiind investită astfel cu exercitarea funcțiilor autorității publice (art. 14 al Legii privind administrația publică locală), este de reținut faptul că în temeiul art. 16 alin. (6) din Codul contravențional, aceasta are calitatea de persoană cu funcție de răspundere și a săvârșit contravenția prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu. Or, potrivit art. 120 al Constituției Republicii Moldova, „este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive ” și art. 20. alin. (3) al Legii privind organizarea judecătorească, „hotărârile instanței judecătorești sânt obligatorii și neexecutarea lor atrage răspundere, conform legii” hotărârile judecătorești sunt obligatorii pentru executare, iar potrivit art. 10 alin. (1) al Legii privind statutul alesului local „alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației”, membrii Consiliului sunt obligați să asigure respectarea legislației. Toate cele relatate dovedesc faptul că, reclamantul a întreprins toate măsurile de rigoare pentru executarea documentului

executoriu. Drept urmare aceasta trebuie executată conform prevederilor legale.

27. A indicat că Consiliul mun. Chișinău este unicul organ competent de a executa Decizia Colegiului civil și de Contenciosului administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (nr. dosarului 3a- 2199/16). Iar, membrii Consiliului local au avut la dispoziție un termen rezonabil (care a fost încălcat de atâta timp) pentru a executa documentul executoriu.

28. A considerat că executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile legale pentru executarea documentului executoriu. Iar, din data de 13 septembrie 2017 până la moment adresări în instanța de judecată cu prezenta acțiune nici un consilier din cadrul Consiliului mun. Chișinău nu a fost sancționat contravențional sau penal pentru neexecutarea documentului executoriu în cauză. Or, Consiliul mun. Chișinău este unicul organ competent să execute hotărârea judecătorească irevocabilă, iar membrii Consiliului local au avut la dispoziție un termen rezonabil (care a fost încălcat de atâta timp) pentru a executa documentul executoriu.

29. A notat că prin inacțiunile instituțiilor ce țin de neexecutarea hotărârii judecătorești și a documentului executoriu în cauză, i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, invocat de către reclamant și care constituie obiect al examinării conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

30. Drept urmare, în contextul celor enunțate mai sus a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; pentru perioada de la 13 septembrie 2017 până la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, să se constate violarea dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău (nr. dosarului 3a-2199/16), stabilit la art. 6 al CtEDO; să se încaseze din contul bugetului de stat în beneficiul Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții” mun. Chișinău, suma de bani în mărime de 67 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; precum și toate cheltuielile de judecată suportate de partea reclamantă pe marginea prezentei cauze.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

31. Prin hotărârea din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău, s-a admis parțial. S-a constatat încălcarea dreptului Cultului religios și parte componentă a Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău la executare în termen rezonabil a deciziei din 16 februarie 2017 a Curții Apel Chișinău. S-a încasat din contul

bugetului de Stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Cultului religios și parte componentă a Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău, suma de 5 000,00 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.163; 169/184, vol.I).

32. Pentru a hotărî astfel, prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că deoarece până în prezent nu a fost executată decizia irevocabilă din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău. nr. 3a-2199/16, se atestă încălcarea dreptului Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții”, la executare a hotărârii judecătorești irevocabile în termen rezonabil, motiv din care acțiunea înaintată de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău se încadrează în prevederile alin. (3) și alin.(4) al art.2 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

33. La 11 iulie 2023, Ministerul Justiției al RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru(f.d.165, vol.I), iar, la 10 ianuarie 2024, a depus motivarea apelului prin care în baza temeiurile de fapt și de drept a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată (f.d.193/198, vol.I).

34. La 07 august 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.168, vol.I), avocatul Moroi Andrian, acționând în interesele Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.167/168, vol.I), iar la 19 ianuarie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.214, vol.I), a depus motivarea apelului prin care în baza temeiurile de fapt și de drept a solicitat să fie admisă cererea de apel, casată parțial hotărârii instanței de fond în partea cuantumului prejudiciului moral dispus spre încasare, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă „Izvorul Vieții” mun. Chișinău, suma de bani în mărime de 67000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și anume decizia din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d.205/212, vol.I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

35. Prin decizia din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al RM. S-a admis cererea de apel declarată de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică

Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău. S-a modificat hotărârea din 07 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău către Ministerul Justiției al RM, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral de la suma de 5 000,00 de lei, la suma de 20 000,00 de lei (f.d.222/223; 224/246, vol.I).

36. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând cadrul legal pertinent speței, în coraport cu suportul probatoriu anexat la materialele cauzei, prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel a conchis că cererea depusă de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău cuprinde cadrul legal de adresare în instanța de judecată și obiectul litigiului dedus judecării constituie raporturile juridice rezultate din încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, guvernate de prevederile Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

37. Subsecvent, instanța de apel a reținut că Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău pretinde că statul prin intermediul organelor sale nu este capabil să asigure respectarea dreptului la un proces echitabil în vederea executării unui act judecătoresc definitiv și irevocabil, or, după mai mult de 6 ani de când a fost inițiată procedura de executare, nu a avut parte de executarea reală și efectivă a hotărârii, fapt care aduce atingeri grave implicit dreptului la proprietate, în lumina art. 1 Protocolul adițional la CEDO, motiv pentru care acesta a înaintat prezenta acțiune.

38. În acest sens, instanța de apel analizând prevederile art.2, art.4 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a concluzionat că în speță instanța de fond corect a constatat încălcarea dreptului reclamantului Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău la executarea în termen rezonabil a deciziei din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, or, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că documentul executoriu emis în baza deciziei sus menționate, a fost depus spre executare, fiind intentată procedura de executare, însă documentul executoriu a rămas neexecutat până în prezent.

39. La fel, instanța de apel a reținut faptul că neexecutarea hotărârii judecătorești privind atribuirea în proprietate CR Biserica „Izvorul Vieții” cu titlu gratuit terenul aferent imobilului construcție de cult nr. cadastral XXXXXXXX în hotarele existente cu suprafața de 0,817 ha nr. cadastral XXXXXXXX, situat în mun. Chișinău, str. X. XXXX nr. XX/X, reprezintă privarea reclamantului de a beneficia de drepturile sale recunoscute prin actele judecătorești irevocabile, astfel fiind încălcat dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii.

40. Astfel, instanța de apel a menționat faptul că în cazul dedus judecății s-a stabilit cu certitudine că încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești a avut loc din motive ce nu-i pot fi imputate reclamantului, acesta nu a împiedicat în niciun fel punerea în executare a hotărârii, nu a zădărnicit acțiuni din procedura de executare și nici nu a refuzat executarea.

41. În aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat necesar de a evoca prevederile art. 70 alin. (1) din Codul de executare, conform cărora documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Or, criteriile de determinare a termenului rezonabil sânt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc.

42. Analizând situația de fapt în prezenta cauză, în raport cu înscrisurile anexate la dosar, coroborate cu normele de drept material pertinente cauzei, instanța de apel consideră că este întemeiată concluzia primei instanțe privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă prejudiciul stabilit nu este în concordanță cu prejudiciul suportat de către reclamant.

43. În continuare, instanța de apel a reținut că în cauza dată este cert stabilit că, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, ca urmare Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă ”Izvorul Vieții”, mun. Chișinău nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, fapt care denotă fără echivoc că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp.

44. Subsecvent, instanța de apel a relevat că pornind și de la jurisprudența CtEDO privind neexecutarea în termen a hotărârilor judecătorești, că în principiu în absența unei justificări rezonabile executarea unei hotărâri cu o

întârziere mai mare de un an constituie o încălcare a Convenției Europene, iar durata procedurilor administrative nu constituie o justificare rezonabilă pentru întârziere. Caracterul rezonabil al termenului de executare trebuie să fie apreciat după criteriile: complexitatea procedurii de executare, comportamentul creditorului și al autorității competente. Indiferent de complexitatea procedurii de executare sau a sistemului bugetar, statul este obligat să garanteze oricărei persoane dreptul la executare în termen rezonabil. Or, aceste criterii sunt inserate și în legislația națională, citată anterior.

45. În acest context, reieșind din circumstanțele constatate, instanța de apel a conchis că instanța de judecată corect a ajuns la concluzia privind temeinicia pretenției privind constatarea încălcării dreptului Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău la executarea în termen rezonabil a deciziei din 16 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nr. 3a-2199/16, prin care s-a obligat Consiliul municipal Chișinău de a emite o decizie prin care se atribuie în proprietate CR Biserica „Izvorul Vieții” cu titlu gratuit terenul aferent imobilului construcție de cult nr. cadastral XXXXXXXX în hotarele existente cu suprafața de 0.817 ha nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. Chișinău, str. X. XXX nr. X/X și s-a încasat din contul Consiliului municipiului Chișinău, în beneficiul CR Biserica „Izvorul Vieții”, a cheltuielilor de judecată în mărime de 2 000,00 de lei.

46. În acest context, instanța de apel a ținut să noteze faptul că instanța de fond corect a menționat că situația creată în general și circumstanțele cauzei în special, reclamantul nu poate fi lezat în executarea unui drept garantat de legislația națională din cauza incapacității autorităților de stat în gestionarea unei probleme ce persistă de mai mulți ani.

47. La fel, instanța de apel, a relevat că prima instanță corect a statuat că executorul judecătoresc în calitate de persoană autorizată să efectueze executarea documentelor executorii, or, în conformitate cu art. 22 alin. (2) din Codul de executare, este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii.

48. În continuare, din analiza prevederilor art. 4 alin.(1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 2036 alin. (1), (2) și art. 2037 alin. (2) din Codul civil, instanța de apel a relevat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume

excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

49. În aceste circumstanțe, instanța de apel a apelat la prevederile art. 5 alin.(1) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care stipulează că în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

50. Astfel, în sensul normei enunțate, instanța de apel a reținut că prin neexecutarea hotărârii irevocabile Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău nu a putut beneficia mai mult de 6 ani de drepturile sale recunoscute prin actele judecătorești irevocabile, ținând cont de natura dreptului lezat, de caracterul și gravitatea suferințelor suportate de către reclamant, de circumstanțele și complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului, conduita autorităților responsabile de executarea hotărârii judecătorești, precum și de perioada de timp menționată supra, motiv din care instanța de apel a considerat oportun de a majora suma încasată cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul Comunității Religioase Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău de la 5 000,00 de lei până la 20 000,00 (douăzeci mii) de lei, sumă care în cazul de față, poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru sentimentele de frustrare suferite de reclamant. Cît privește suma compensării prejudiciului moral solicitată de reclamatul-apelant Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău în mărime de 67 000,00 de lei este una exagerată, reieșind din criteriul echității.

51. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat necesar de a aprecia critic afirmația susținută în apelul declarat de Ministerul Justiției al RM precum că Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău nu a prezentat probe veridice, admisibile și pertinente care ar confirma faptul prejudicierii considerabile a acesteia și respectiv, nu este temei de a genera obligațiunea statului de a repara prejudiciul moral cauzat acestuia, deoarece acestea se combat prin constatările menționate supra.

52. Din considerentele descrise și, având în vedere faptul că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecării, în consecință a admis erori în aprecierea probatoriului administrat, instanța de apel a concluzionat despre necesitatea respingerii apelului depus de

Ministerul Justiției al RM și admiterii apelului declarat de Comunitatea Religioasă Biserica Evanghelică Creștină Baptistă "Izvorul Vieții", mun. Chișinău, cu modificarea hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral de la suma de 5 000,00 de lei, la suma de 20 000,00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

53. La 27 iunie 2024, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

53.1. În motivarea recursului, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar a invocat că partea ce tine de admiterea parțială a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, a reținut că de către instanțele de judecată ierarhic inferioare au fost ignorate prevederile Codului de Executare și a Legii nr. 113/2010, care reglementează expres că executarea începe de la cererea creditorului. Or, pentru ca executorului judecătoresc să întreprindă careva acțiuni în vederea executării documentului executoriu, este necesară cererea creditorului. Respectiv, în baza principiului disponibilității prevăzut în art. 4 din Codul de Executare, creditorul dispune de dreptul de a cere executarea silită a documentelor executorii, precum și de a renunța la executarea începută, sau de a amâna pornirea ei, în limitele prescripției dreptului stabilit.

53.2. În acest context, a susținut că nu poate fi vorba despre neîntreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea executării documentului executoriu nominalizat supra, în condițiile în care nemijlocit creditorul/intimatul a aprobat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, ca ulterior, să înainteze în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2021, prezenta acțiune civilă.

53.3. Subsecvent, a evidențiat că executorului judecătoresc nu îi poate fi imputată tergiversarea executării, or, atât în instanța de fond, cât și în apel, s-a atestat că neexecutarea hotărârii judecătorești se datorează doar acțiunilor/inacțiunilor debitorului procedurii de executare, ci nu a executorului judecătoresc, autoritate care a acționat în limitele cadrului legal.

53.4. Drept urmare, consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare aveau ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de executorii judecătorești au fost adecvate și suficiente, iar în situația în care aceștia pe parcursul procedurii de executare au dat dovadă de maximă diligență și au întreprins toate măsurile posibile și necesare ce erau prevăzute de legislație, acțiunea civilă înaintată urma a fi respinsă ca neîntemeiată. Acest aspect deosebit de important a fost apreciat eronat însă de către ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare.

53.5. De asemenea, a subliniat că rolul intimatului în cadrul procedurii de executare nu se rezumă numai de a înainta documentul executoriu spre executare silită și de a solicita urgentarea executării dar, or, în conformitate cu prevederile art. 44 alin. (5) din Codul de executare, prevede sarcina de acordare a executorului judecătoresc a unui sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop. Așadar, se constată că unul din factorii care a afectat și afectează procedura de executare a hotărârii judecătorești din speța principală, ține în mod direct și de comportamentul părților, în persoana intimatului și a debitorului procedurii de executare.

53.6. În asemenea circumstanțe, a reținut că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau a fi în mod rațional întreprinse pentru a executarea documentul executoriu vizat. Deci, autoritate investită cu funcții de executarea a hotărârii judecătorești a reacționat în mod corespunzător la cererea părții interesate/intimatului. Iar, responsabilitatea Statului însă nu se extinde dincolo de procedura de executare, iar sarcina autorităților naționale în asemenea cauze este de a pune la dispoziția creditorului un mecanism (organele de executare, executori judecătorești), dar nu de a se substitui debitorului în procesul de executare a hotărârii judecătorești.

53.7. La caz, a susținut că măsurile întreprinse, de către autoritatea însărcinată cu vegherea executării hotărârii judecătorești sunt caracteristice situației actuale, fiind epuizate ansamblul metodelor disponibile. Or, admiterea parțială a respectivei acțiuni, este una eronată, în lipsa unor măsuri efective de executare la moment, a acestor tipuri de documente executorii.

53.8. În această ordine de idei, a subliniat că prevederile Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Or, este important ca instanța să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparații, aceasta să nu fie teoretică și iluzorie.

53.9. Astfel, a reținut că instanța de apel, prin decizia din 21 februarie 2024 nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacție echitabilă părții în proces (în speța intimatului), obligatoriu se vor lua în considerare toate circumstanțele relevante ale cauzei civile. Or, instanța de apel trebuia să evite subiectivismul inerent evaluării mărimii despăgubirilor, având sarcina de a oferi satisfacție echitabilă intimatului, dar fără a sărăci în mod nejustificat pârâtul.

54. La 27 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa intimatei și prezentatului acesteia, precum și intervenienților accesorii, copia recursului declarat de Ministerul Justiției al RM, împotriva deciziei din 21 februarie 2024 a Curții de Apel

Cahul, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere și extrasul din poșta electronică anexate la materialele dosarului (f.d. 10/11, vol.II).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

55. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă, prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

56. Art. 433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

57. Art. 432 alin. (1) lit.a), b), e) și (2) din Codul de procedură civilă, reglementează că, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

(2)Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

58. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

59. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 21 februarie 2024 (f.d.222/223, vol.I).

60. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.2994 (f.d.247, vol.I), rezultă că la 02 mai 2024, Curtea de Apel Chișinău a expeditat părților, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 21 februarie 2024, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

61. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, la 27 iunie 2024, se

consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.55*).

62. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că potrivit legii procesual-civile examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

63. La caz, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs la 27 iunie 2024, după modificările operate în Codul de procedură civilă în redacția Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că Ministerul Justiției al RM a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.57*), nu a stabilit că decizia contestată a Curții de Apel Chișinău este bazată pe o interpretare eronată a legii, că aceasta ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție pe cauze similare, iar prin admiterea recursului declarat de Ministerul Justiției al RM s-ar consolida sau s-ar modifica jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

65. Afară de aceasta, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau cu aprecierea nerezonabilă a probelor. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

66. Distinct, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că motivele recursului declarat de Ministerul Justiție al RM sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea cadrului legal aplicabil speței deduse judecării.

67. Dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

68. Articolul 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

69. Ministerul Justiției al RM, invocând dispozițiile art.432 alin.(1) lit.a), b), e) din Codul de procedură civilă, acesta nu a explicat concret aceste pretenții.

70. Astfel că art.432 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act a Curții Supreme care ar da o altă interpretare articolelor 4 și 44 din Codul de executare, precum și a prevederilor Legii Nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești sau altor aspecte de drept invocate în recurs, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul este unul vădit neîntemeiat. Completul notează că nici acesta, analizând practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că actele judecătorești contestate ar fi contrare jurisprudenței acesteia.

71. Totodată, art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat.

72. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să reitereze că temeiurile stabilite la art.432 alin.(1) lit.a) și art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc.

73. Cu referire la invocarea art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, recurentul susține că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

74. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor lit.e) art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

75. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu

stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Balliktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

76. Totodată, potrivit art.71 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

77. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal). ...”. Iar în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (a se vedea cauza *Dulaurans v. France*, 2000, § 38); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (cauza *Tel v. Turkey*, 2017); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (cauza *Andelković v. Serbia*, 2013; cauza *Lazarević v. Bosnia and Herzegovina*, 2020).

78. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 din Codul penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme

legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

79. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16 ianuarie 2025 (pct.149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia "hotărâre arbitrară"), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

80. Din textul recursului nu constată în mod univoc vre-un argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

81. Subsidiar, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

82. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

83. Completul nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „arbitrară”, cât și „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, însă fiecare din cele două sintagme urmează a fi invocate și argumentate separat.

84. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

85. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM este unul vădit neîntemeiat. Or, recursul respectiv conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de instanța de apel.

86. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, împotriva deciziei din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi apreciat ca fiind vădit neîntemeiat și considerat inadmisibil.

87. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. f), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat